

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

เรื่อง

พัฒนาการการใช้พื้นที่ของคุ้มเจ้าบุรีรัตน์ (มหาอินทร์) อำเภอเมือง

จังหวัดเชียงใหม่ จากหลักฐานโบราณคดี

Land use evolution of Khum Chao Burirat (Maha Intra),
Chiangmai Province from archaeological evidence

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โชนสี มีภักดี

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุนวิจัยวิทยาลัยสหวิทยาการ
ประเภททุนวิจัยเดี่ยว ประจำปีงบประมาณ 2563

พ.ศ. 2564

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เป็นการส่วนหนึ่งของงานวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อศึกษาหลักฐานทางโบราณคดีที่ได้จากการขุดค้น ในบริเวณ คู่มเจ้าบุรีรัตน์ (มหาอินทร์) เชียงใหม่ และเพื่อศึกษาพัฒนาการการใช้พื้นที่ของคู่มเจ้าบุรีรัตน์ (มหาอินทร์)

จากหลักฐานโบราณคดี พัฒนาการของการใช้พื้นที่คู่มเจ้าบุรีรัตน์ (มหาอินทร์) เชียงใหม่ แบ่งออกเป็น 3 ช่วงคือ ช่วงแรก การใช้พื้นที่ในช่วงแรกก่อนสมัยล้านนา ช่วงที่สอง การใช้พื้นที่ในสมัยล้านนา และ ช่วงที่สาม การใช้พื้นที่ร่วมสมัยกับคู่มเจ้าบุรีรัตน์ โดยช่วงแรก การใช้พื้นที่ก่อนสมัยล้านนา คือ sterile/ ชั้นดินที่ 5 เป็นชั้นดินธรรมชาติ ช่วงที่สอง การใช้พื้นที่ในสมัยล้านนา ในชั้นดินที่ 3-4 แบ่งย่อยออกเป็น 2 ระยะ คือก่อนอาณาจักรล้านนา และสมัยอาณาจักรล้านนา และ ช่วงที่สาม การใช้พื้นที่ร่วมสมัยกับคู่มเจ้าบุรีรัตน์ ในชั้นดินที่ 2 ร่วมกับการสร้างคู่มเจ้าบุรีรัตน์ในกลางพุทธศตวรรษที่ 25

ผลการศึกษาโบราณวัตถุ ส่วนใหญ่เป็นชิ้นส่วนของกระเบื้องหลังคา รองลงมาคือ โบราณวัตถุประเภทเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เมื่อนำโบราณวัตถุที่ได้มาศึกษาร่วมกับผลของค่าอายุทางวิทยาศาสตร์แล้ว พบว่ามีความสอดคล้องกัน กล่าวคือ ผลของค่าอายุทางวิทยาศาสตร์คือ มีค่าอายุ 348 ± 21 BP คือประมาณพุทธศตวรรษที่ 21-22 โดยโบราณวัตถุที่นำไปหาค่าอายุคือ ข้าวสารเผาไฟ นอกจากนั้น โบราณวัตถุที่พบซึ่งเป็นเครื่องถ้วยจีนนั้น พบตั้งแต่สมัยราชวงศ์หยวน ราชวงศ์หมิงจนถึงสมัยราชวงศ์ชิงตั้งแต่สมัยกลางพุทธศตวรรษที่ 19 ถึงต้นพุทธศตวรรษที่ 22

คำสำคัญ: หลักฐานโบราณคดี อาณาจักรล้านนา คู่มเจ้าบุรีรัตน์ (มหาอินทร์) เชียงใหม่

Abstract

This research paper is a part of the research project which aims to study the archeological evidences from Khum Chao Burirat (Maha Intra) excavation units, Chiangmai province. Also, to study the development of the land usage at Khum Chao Burirat (Maha Intra).

According to the research from two excavation units, the development of the land usage in Khum Chao Burirat (Maha Intra), Chiangmai can be divided into 3 parts. The first part is the usage before Lanna period. The second part is during the Lanna period. And, the third part is the contemporary usage during Khum Chao Burirat (Maha Intra) period. The first part, prior Lanna period, is the fifth layer/Sterile. The second part, Lanna period, is the third layer and the fourth layer, also divided into 2 stages which are Early Lanna period and Lanna period. Lastly, the third part, second layer is the same date of Khum Chao Burirat construction during the middle of the 25th Buddhist era.

The study shows that the most of the archaeological artifacts are pieces of roof tiles follow by daily used equipments. When combining the study with Radiocarbon Dating Laboratory (AMS measurement) it shows the consistency of the result is 384 ± 21 BP which is approximately the 21st and 22nd Buddhist century. The artifact that have been used to study is the rice. In addition, the Chinese ceramics founded also Dating in the 19th-22nd Buddhist century.

Key words: Archaeological evidence, Lanna Kingdom, Khum Chao Burirat (Maha Intra)